

**SVEUČILIŠTE U RIJECI
FILOZOFSKI FAKULTET**

**Sveučilišni diplomski studij
Povijest
(dvopredmetni)**

**Izvedbeni planovi
zimski semestar akademske godine
2024./2025.**

FILOZOFSKI FAKULTET U RIJECI**ODSJEK ZA POVIJEST**Studijski program: SVEUČILIŠNI DIPLOMSKI STUDIJ **POVIJEST (DVOPREDMETNI)****Modul: NASTAVNIČKI**

Akademска godina 2024./2025.

POPIS PREDMETA I. GODINE DIPLOMSKOGA STUDIJA**I. semestar****Obavezni predmeti**

Nositelj predmeta / asistent	Predmet	Šifra	Fond sati (p + v + s)	Vrsta vježbi	ECTS bodovi	Ocjenjuje se (DA/NE)
dr. sc. Maja Ćutić Gorup	Osnove poučavanja povijesti		15+0+15	-	3	DA

Interni izborni predmeti

Nositelj predmeta / asistent	Predmet	Šifra	Fond sati (p + v + s)	Vrsta vježbi	ECTS bodovi	Ocjenjuje se (DA/NE)
dr. sc. Goran Bilogrivić	Identiteti u rano-srednjovjekovnoj Europi		30+0+0	-	3	DA
dr. sc. Lovro Kralj	Holokaust u nastavi povijesti*		0+15+15	M	3	DA
dr. sc. Darko Dukovski	Društvena povijest Srednje i Jugoistočne Europe 19. i 20. stoljeća		30+0+0	-	3	DA
dr. sc. Darko Dukovski	Vojna povijest 19. i 20. stoljeća		30+0+0	-	3	DA

* predmet nastavničkog modula

Napomena: Student je dužan odabrati **3 ECTS boda iz izborne grupe internih izbornih predmeta** (šifra izborne grupe **6235**).

FILOZOFSKI FAKULTET U RIJECI**ODSJEK ZA POVIJEST**Studijski program: SVEUČILIŠNI DIPLOMSKI STUDIJ **POVIJEST** (DVOPREDMETNI)**Modul: NASTAVNIČKI**

Akademска godina 2024./2025.

POPIS PREDMETA II. GODINE DIPLOMSKOGA STUDIJA**III. semestar****Obavezni predmeti**

Nositelj predmeta / asistent	Predmet	Šifra	Fond sati (p + v + s)	Vrsta vježbi	ECTS bodovi	Ocjenjuje se (DA/NE)
dr. sc. Maja Ćutić Gorup	Metodika nastave povijesti	226100	30+15+0	M	4	DA
dr. sc. Mila Orlić	Osjetljive i kontroverzne teme u nastavi povijesti	251654	30+0+0	-	3	DA

Interni izborni predmeti

Nositelj predmeta / asistent	Predmet	Šifra	Fond sati (p + v + s)	Vrsta vježbi	ECTS bodovi	Ocjenjuje se (DA/NE)
dr. sc. Goran Bilogrivić	Identiteti u rano-srednjovjekovnoj Europi	198254	30+0+0	-	3	DA
dr. sc. Kosana Jovanović	Srednjovjekovlje u nastavi 21. stoljeća*	160312	0+15+15	M	3	DA
dr. sc. Lovro Kralj	Holokaust u nastavi povijesti*	226099	0+15+15	M	3	DA
dr. sc. Darko Dukovski	Društvena povijest Srednje i Jugoistočne Europe 19. i 20. stoljeća		30+0+0	-	3	DA
dr. sc. Darko Dukovski	Vojna povijest 19. i 20. stoljeća		30+0+0	-	3	DA

* predmet nastavničkog modula

Napomena: Student je dužan odabrati **6 ECTS bodova izbornih predmeta od čega su 3 ECTS boda iz izborne grupe internih izbornih predmeta** (šifra izborne grupe **8088**) i **3 ECTS boda iz izborne grupe internih izbornih predmeta i/ili grupe Communis predmeta** (šifra izborne grupe **20086**).

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Osnove poučavanja povijesti		
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Povijest</i> (dvopredmetni)		
Semestar	I.		
Akademска godina	2024./2025.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	15+15+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne		
Nositelj kolegija	doc. dr. sc. Maja Ćutić Gorup		
Kabinet	F-447		
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
Telefon	051/265-730		
e-mail	mcutic@ffri.uniri.hr		
Suradnik na kolegiju			
Kabinet			
Vrijeme za konzultacije			
Telefon			
e-mail			
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Studentima će se objasniti značenje i uloga metodike nastave povijesti kao specijalizirane didaktike. Studenti će proučavati kako učenici u nastavi povijesti mogu postići više razine znanja. Objasnit će im se razine znanja, ishodi, korelacije, vještine i koncepti u nastavi povijesti. Usvojiti će znanja o svim tipovima nastavnog sata, metodama i oblicima rada i nastavnim sredstvima u nastavi povijesti. U kolegiju će se objasniti programirana, problemska i projektna nastava povijesti, fleksibilna diferencijacija i suvremen način ocjenjivanja. Objašnjenja će biti popraćena seminarima na kojima će studenti obrađivati i prezentirati teme iz kolegija na temelju recentne literature.			
ČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Po završetku nastave iz navedenog kolegija student će moći:			
- definirati i opisati metodiku nastave povijesti;			
- objasniti razine znanja, ishode, korelacije, vještine, koncepte, fleksibilnu diferencijaciju i suvremen način ocjenjivanja;			
- razlikovati i usporediti metode i oblike rada i nastavna sredstva u nastavi povijesti;			
- procijeniti svrshishodnost primjene programirane, problemske i projektne nastave povijesti.			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X	X	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
		X	
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1	0	
Seminar	0,5	20	
Kolokvij	0,5	40	
ZAVRŠNI ISPIT	1	40	
UKUPNO	3	100	
Opće napomene:			

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1. MARINOVIC, Marijana. *Nastava povijesti usmjereni prema ishodima učenja*, Zagreb, 2014.
2. RENDIĆ-MIOČEVIĆ, Ivo. *Didaktičke inovacije u nastavi povijesti*, Zagreb, 1989.
3. RENDIĆ-MIOČEVIĆ, Ivo. *Učenik – istražitelj prošlosti – Novi smjerovi u nastavi povijesti* Zagreb, 2000.
4. časopis *Povijest u nastavi* (izbor članaka)
Odabrana udžbenička literatura.

IZBORNA LITERATURA

1. BOGNAR, Ladislav - MATIJEVIĆ, Milan. *Didaktika*, Zagreb, 2005.
2. BRAJŠA, Pavao. *Sedam tajni uspješne škole*, Zagreb, 1995.
3. BURKE, Peter. *Očevid: upotreba slike kao povjesnog dokaza*, Zagreb, 2003.
4. KLIPPERT, Heinz. *Kako uspješno učiti u timu*, Zagreb, 2001.
5. RENDIĆ-MIOČEVIĆ, Ivo - VUČETIĆ, Marko. Kakva danas treba biti nastava povijesti, Zbornik Mire Kolar, Zagreb, 2003.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Pohađanje nastave je obvezatno. U slučaju preklapanja smije se izostati maksimalno 50 %. Student koji iz bilo kojih razloga izostane više, ne može dobiti potpis nositelja kolegija, niti pristupiti završnom ispitu. Uvjet pristupanja završnom ispitu je također ispunjenje seminarских obveza i položen kolokvij.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Studenti mogu dobiti informacije na konzultacijama, mailom, na oglasnoj ploči i web stranicama Odsjeka za povijest.

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Kontaktiranje s profesorom moguće je na konzultacijama i mailom. Preporučuje se redovito pratiti službene obavijesti na web stranicama Odsjeka za povijest.

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Usmeno

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademске čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI	
Zimski	12. i 26. 2. 2025. g. u 12:00h
Ljetni	25. 6. i 9. 7. 2025. g. u 12:00h
Jesenski	27. 8. i 10. 9. 2025. g. u 12:00h
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
I.	Uvod u kolegiju
II.	Predmet, cilj i zadatci metodike nastave povijesti u društvu demokratskih vrijednosti i tolerancije
III.	Ishodi učenja u nastavi povijesti
IV.	Vještine i tehnički koncepti u nastavi povijesti
V.	Odnos povijesti prema ostalim nastavnim predmetima
VI.	Metode i oblici rada u nastavi povijesti
VII.	Kolokvij
VIII.	Nastavna sredstva u nastavi povijesti
IX.	Tipovi nastavnog sata u nastavi povijesti
X.	Programirana nastava povijesti
XI.	Problemska nastava povijesti
XII.	Projektna nastava povijesti
XIII.	Suvremen način ocjenjivanja u nastavi povijesti
XIV.	Završna razmatranja

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
I.	Uvod u seminare
II.	Seminarski rad
III.	Seminarski rad
IV.	Seminarski rad
V.	Seminarski rad
VI.	Seminarski rad
VII.	Kolokvij
VIII.	Seminarski rad
IX.	Seminarski rad
X.	Seminarski rad
XI.	Seminarski rad
XII.	Seminarski rad
XIII.	Seminarski rad
XIV.	Završna razmatranja

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Definirati i opisati metodiku nastave povijesti.	Značenje i uloga metodike nastave povijesti kao specijalizirane didaktike.	predavanje diskusija frontalni rad izlaganja studenata	Seminar Kolokvij Usmeni ispit

Objasniti razine znanja, ishode, korelacije, vještine, koncepte, fleksibilnu diferencijaciju i suvremen način ocjenjivanja.	Razine znanja, ishodi, korelacije, vještine, tehnički koncepti, fleksibilna diferencijacija, suvremen način ocjenjivanja.	predavanje rad na tekstu diskusija frontalni rad, grupni rad izlaganja studenata	Seminar Kolokvij Usmeni ispit
Razlikovati i usporediti metode i oblike rada i nastavna sredstva u nastavi povijesti.	Metode, oblici rada i nastavna sredstva u nastavi povijesti.	predavanje rad na tekstu diskusija frontalni rad, grupni rad izlaganja studenata	Seminar Kolokvij Usmeni ispit
Procijeniti svrshodnost primjene programirane, problemske i projektne nastave povijesti.	Programirana, problemska i projektna nastava povijesti.	predavanje rad na tekstu diskusija frontalni rad, grupni rad izlaganja studenata	Seminar Usmeni ispit

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Metodika nastave povijesti		
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Povijest</i> (dvopredmetni)		
Semestar	III.		
Akademска godina	2024./2025.		
Broj ECTS-a	4		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+15		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne		
Nositelj kolegija	doc. dr. sc. Maja Ćutić Gorup		
Kabinet	F-447		
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
Telefon	051/265-731		
e-mail	mcutic@ffri.uniri.hr		
Suradnik na kolegiju			
Kabinet			
Vrijeme za konzultacije			
Telefon			
e-mail			
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<p>Studenti će proučavati kako se mogu najbolje pripremiti za uspješan školski sat. Objasniti će im se izvannastavni rad, različiti primjeri terenske nastave i uloga digitalnih obrazovnih materijala u nastavi povijesti. U kolegiju studenti će se upoznati s interdisciplinarnim pristupom u povijesti kao znanosti i u Povijesti kao nastavnom predmetu. U kolegiju će se objasniti primjena multiperspektivnosti, poučavanje o osjetljivim i kontroverznim temama, povjesnim činjenicama i povjesnim interpretacijama te razvoj kritičkog i kreativnog mišljenja u nastavi povijesti. Studenti će se upoznati s pet domena predmetnog kurikuluma Povijesti koji se oslanja na povjesnu znanost, a to su: društvo, politika, ekonomija, znanost i tehnologija te filozofsko-religijsko-kulturno područje. Studenti će usvojiti potrebna znanja o planiranju u nastavi povijesti te formativnom i sumativnom vrednovanju učeničkih postignuća u osnovnoj i srednjoj školi. Važno mjesto u kolegiju zauzima pristup učenicima s teškoćama u nastavi povijesti. Studenti će upoznati metodologiju analize udžbenika, a upoznat će se i sa smjerovima nastave povijesti u drugim zemljama. Posebno će se analizirati nastojanja Vijeća Europe u podizanju kvalitete povjesnog obrazovanja. U kolegiju će biti istaknuta vrijednost zavičajne povijesti u nastavi. Posebno će se objasniti važnost promicanja dostojanstva ljudske osobe, interkulturnalizma, tolerancije i ostalih vrijednosti demokratskog građanskog društva u nastavi povijesti. Svoje znanje studenti će pokazati samostalnom izradom pripreme za nastavnu jedinicu za osnovnu i srednju školu i izvođenjem nastavnog sata u skladu s ishodima koje su naveli u pripremi u sklopu vježbi kolegija. Važno mjesto u pripremi ima plan ploče u obliku prezentacije. Tijekom vježbi u osnovnoj i srednjoj školi studenti će naučiti opisati i upotrijebiti školsku dokumentaciju.</p>			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<p>Po završetku nastave iz navedenog kolegija student će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasniti povezanost povijesti kao znanosti i nastavnog predmeta; - objasniti pristup učenicima s teškoćama; - razlikovati formativno i sumativno vrednovanje; - samostalno napisati pripreme za nastavnu jedinicu za osnovnu i srednju školu; - stečena znanja primjeniti u izvođenju svih tipova nastavnog sata i različitih vrsta nastave; - opisati i upotrijebiti školsku dokumentaciju. 			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Vježbe	Konzultacije	Samostalni rad

X	X	X	X			
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Multimedija i mreža			
X		X	X			
III. SUSTAV OCJENJVANJA						
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE		UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA			
Pohađanje nastave		1,5	0			
Terenska nastava		0,2	10			
Priprema i prezentacija nastavne jedinice		0,5	20			
Kolokvij		0,8	30			
ZAVRŠNI ISPIT		1	40			
UKUPNO		4	100			
Opće napomene:						
Varijanta 2 sa završnim ispitom						
Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.						
<ul style="list-style-type: none"> - Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova. - Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova. 						
Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:						
OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI					
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova					
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova					
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova					
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova					
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova					
IV. LITERATURA						
OBVEZNA LITERATURA						
1. KOREN, Snježana. <i>Čemu nas uči povijest? Nastava povijesti, ideje o učenju/poučavanju i ishodi učenja – priručnik za nastavnike</i> , Zagreb, 2014.						
2. STRADLING, Robert. <i>Nastava europske povijesti 20. stoljeća</i> , Zagreb, 2003.						
3. STRADLING, Robert. <i>Multiperspektivnost u nastavi povijesti</i> , Zagreb, 2005.						
4. časopis <i>Povijest u nastavi</i> (izbor članaka) Odabrana udžbenička literatura.						
IZBORNA LITERATURA						
1. FELICIA, Patrik. <i>Digitalne igre u školama. Priručnik za učitelje</i> , Brussels, 2009.						
2. IRWING-DEVITIS, Linda – BROMLEY, Karen – MODLO, Marcia. <i>50 grafičkih mapa</i> , Zagreb, 2014.						
3. JENSEN, Eric. <i>Super – nastava – nastavne strategije za kvalitetnu školu i uspješno učenje</i> , Zagreb, 2003.						
4. MATIJEVIĆ, Milan - TOPOLOVČAN, Tomislav. <i>Multimedijalska didaktika</i> , Zagreb, 2017.						
5. <i>Holokaust u nastavi: priručnik za nastavnike</i> , Zagreb, 2005.						
V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU						
POHAĐANJE NASTAVE						
Studenti su dužni dolaziti na predavanja i vježbe te hospitacije u osnovnoj i srednjoj školi.						
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA						
<ul style="list-style-type: none"> - Usmeno - Pismeno: a) oglasna ploča Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Rijeci b) web-stranice Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Rijeci Merlin 						

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
Usmene konzultacije, mail	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Pismeno	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
Datum održavanja terenske nastave biti će naknadno objavljen.	
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademске čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	12. i 26. 2. 2025. g. u 12:00h
Ljetni	25. 6. i 9. 7. 2025. g. u 12:00h
Jesenski	27. 8. i 10. 9. 2025. g. u 12:00h
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
I.	Uvod u kolegij
II.	Planiranje u nastavi povijesti: obrada, ponavljanje i sistematizacija gradiva u nastavi povijesti
III.	Metodika nastave povijesti i suvremena metodologija povijesne znanosti
IV.	Interdisciplinarnost u nastavi povijesti
V.	Interpretacije u nastavi povijesti
VI.	Multiperspektivnost u nastavi povijesti
VII.	Osjetljive i kontroverzne teme u nastavi povijesti
VIII.	Kolokvij
IX.	Zavičajna povijest i terenska nastava
X.	Vrednovanje znanja u nastavi povijesti
XI.	Aktivno učenje i kritičko mišljenje u nastavi povijesti
XII.	Prednosti i nedostaci online nastave
XIII.	Primjer terenske nastave – nastava u muzeju - radionice za učenike osnovnih škola u sklopu nastave povijesti
XIV.	Završna razmatranja
	Terenska nastava

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
I.	Uvod u vježbe Metodike nastave povijesti
II.	Upute za pisanje pripreme za nastavnu jedinicu
III.	Prezentacija pripreme za nastavnu jedinicu: usmeno i pismeno
IV.	Prezentacija pripreme za nastavnu jedinicu: usmeno i pismeno
V.	Prezentacija pripreme za nastavnu jedinicu: usmeno i pismeno
VI.	Prezentacija pripreme za nastavnu jedinicu: usmeno i pismeno
VII.	Prezentacija pripreme za nastavnu jedinicu: usmeno i pismeno
VIII.	Prezentacija pripreme za nastavnu jedinicu: usmeno i pismeno
IX.	Prezentacija pripreme za nastavnu jedinicu: usmeno i pismeno
X.	Prezentacija pripreme za nastavnu jedinicu: usmeno i pismeno
XI.	Prezentacija pripreme za nastavnu jedinicu: usmeno i pismeno

XII.	Prezentacija pripreme za nastavnu jedinicu: usmeno i pismeno
XIII.	Primjer terenske nastave – nastava u muzeju - radionice za učenike osnovnih škola u sklopu nastave povijesti
XIV.	Završna razmatranja

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Objasniti povezanost povijesti kao znanosti i nastavnog predmeta.	Analiza povijesnih izvora, samostalni rad učenika, referati, seminari, eseji.	frontalni rad, grupni rad, diskusija.	priprema i prezentacija nastavne jedinice, kolokvij, završni ispit
Objasniti pristup učenicima s teškoćama.	Organizacija škole, programi, priprema za nastavnu jedinicu.	frontalni rad, grupni rad, diskusija	kolokvij, završni ispit
Razlikovati formativno i sumativno vrednovanje.	Formativno i sumativno vrednovanje.	frontalni rad, diskusija	završni ispit
Samostalno napisati pripreme za nastavnu jedinicu za osnovnu i srednju školu.	U pripremi za nastavnu jedinicu treba navesti vještine, tehničke koncepte, ishode, nastavna sredstva, metode i oblike rada i artikulaciju sata.	priprema i prezentacija nastavne jedinice(studenti)	priprema i prezentacija nastavne jedinice, kolokvij, završni ispit
Stečena znanja primijeniti u izvođenju svih tipova nastavnog sata i različitih vrsta nastave.	Obrada nastavne jedinice te ponavljanje i sistematizacija nastavnih jedinica.	priprema i prezentacija nastavne jedinice (studenti)	priprema i prezentacija nastavne jedinice, kolokvij, završni ispit
Opisati i upotrijebiti školsku dokumentaciju.	Hospitacije studenata u osnovnoj i srednjoj školi (matična knjiga učenika, registar učenika upisanih u matičnu knjigu, razredna knjiga, knjige evidencije, mapa stručne prakse, spomenica škole i dr.).	hospitacije studenata u osnovnoj i srednjoj školi	završni ispit

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU						
Naziv kolegija	Osjetljive i kontroverzne teme u nastavi povijesti					
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Povijest</i> (dvopredmetni)					
Semestar	III.					
Akademска godina	2024./2025.					
Broj ECTS-a	3					
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0					
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu					
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne					
Nositelj kolegija	prof. dr. sc. Mila Orlić					
Kabinet	F-445					
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka.					
Telefon	051/265-735					
e-mail	milaorlic@uniri.hr ; orlicmila@gmail.com					
Suradnik na kolegiju						
Kabinet						
Vrijeme za konzultacije						
Telefon						
e-mail						
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA						
SADRŽAJ KOLEGIJA						
Teorijsko-metodološki pristupi osjetljivim i kontroverznim temama; kritička analiza raznih oblika osjetljivih i kontroverznih tema u nastavi povijesti, u politici sjećanja i kolektivnog pamćenja. Posebna pažnja bit će posvećena slijedećim temama te njihovim mogućim interpretacijama, kao i njihovim problematičnim manipulacijama i zloupotrebama:						
<ul style="list-style-type: none"> - Drugi svjetski rat na prostoru Hrvatske: Jasenovac i zločini NDH - Ratovi iz '90-ih u širem regionalnom kontekstu - Historijska imagologija - Stereotipni prikazi „drugog“ - Rasne i etničke predrasude - Rodne predrasude; herstory - Trauma i strah 						
Unutar kolegija studenti/ce će biti upoznati sa suvremenim metodama i tehnikama u pristupu osjetljivim i kontroverznim temama na nastavi.						
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA						
<ul style="list-style-type: none"> - Prepoznati i kritički analizirati razne oblike osjetljivih i kontroverznih tema u nastavi povijesti, u raznim oblicima politika sjećanja i kolektivnog pamćenja; - Samostalno istraživati i primjeniti metode pristupa osjetljivim i kontroverznim temama u nastavi povijesti; - Koristiti digitalne izvore/archive i ostalu web građu. 						
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)						
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad			
X		X	X			
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo			
X						
III. SUSTAV OCJENJVANJA						
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA				
Pohađanje nastave	1	0				
Istraživanje i praktični rad	0,8	40				
Kontinuirana provjera znanja	1	50				

Terenska nastava	0,2	10		
UKUPNO	3	100		
Opće napomene:				
Varijanta 1 bez završnog ispita				
Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.				
OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI			
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova			
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova			
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova			
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova			
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova			
IV. LITERATURA				
OBVEZNA LITERATURA				
1. Materijali za nastavu o osjetljivim i kontroverznim temama: Council of Europe, Living with Controversy. Teaching Controversial Issues Through Education for Democratic Citizenship and Human Rights (EDC/HRE): https://rm.coe.int/16806948b6 ; Teaching Controversial Issues. A guide for teachers: https://oxfamlibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/620473/gd-teaching-controversial-issues-290418-en.pdf?sequence=1&isAllowed=y ; te razni materijali sa poveznice https://www.euroclio.eu/ , https://www.euroclio.eu/project/history-that-connects/				
2. N. Badurina, U. Bauer, J. Marković (ur.), Naracije straha, Zagreb, 2019. (odabrana poglavlja)				
3. N. Blanuša, „Trauma and Taboo: Forbidden Political Questions in Croatia“, u: Politička misao, vol.54, br.1-2, 2017.				
4. I. Goldstein, Kontroverze hrvatske povijesti 20. stoljeća, Zagreb, 2019. (odabrana poglavlja)				
5. R. Jambrešić Kirin, „Strah, čovječnost i upravljanje baštinom rata: dvije naracije iz zapadne Slavonije“, u: Narodna umjetnost, vol. 57, br. 1, 2020.				
6. M. Kasapović, „Genocid u NDH: Umanjivanje, banaliziranje i poricanje zločina“, u: Politička misao, vol.55, br.1, 2018.				
7. N. Mataušić, Diana Budisavljević. Prešućena heroina Drugog svjetskog rata, Zagreb, 2020.				
8. M. Orlić, „Javni diskursi, nacionalne memorije i historiografija na sjevernojadranskom prostoru“, u: Časopis za povijest Zapadne Hrvatske, br.6-7, 2012.				
9. D. Stojanović, „Kako učiti o Srebrenici?“, u: Školegijum, br.7, 2014.				
10. D. Švigor, „Slika „drugoga“: predodžbe o Srbima u hrvatskim udžbenicima povijesti za osnovnu školu od 1990. Do 2012. Godine“, u: Historijski zbornik, vol. 71, br. 1, 2018.				
11. Odabrani znanstveni članci o temama o kojima će biti govora na predavanjima.				
IZBORNA LITERATURA				
1. B. Bogdanović, Ukruti Neimar, Novi Sad, 2011.				
2. U. Brunnbauer (ur.), Re(Writing) History – Historiography in Southeast Europe after socialism, Münster 2004.				
3. M. Brklačić, S. Prlenda (ur.), Kultura pamćenja i historija, Zagreb, 2006.				
4. T. Cipek, „The Spectre of Communism Is Haunting Croatia. The Croatian Right's Image of the Enemy“, u: Politička misao, vol.54, br.1-2, 2017.				
5. L. David, The Past Can't Heal Us. The Dangers of Mandating Memory In the Name of Human Rights, Cambridge, 2020.				
6. S. Gensburger, S. Lefranc, Beyond Memory. Can We Really Learn From the Past, Glasgow, 2020.				
7. G. Ognjenovic, J. Jozelic (eds.), Nationalism and the Politicization of History in the Former Yugoslavia, 2021.				
8. D. Pauković, V. Pavlaković, „The Controversial Commemoration: Transnational Approaches to Remembering Bleiburg“, u: Politička misao, vol.55, br.2, 2018.				
9. S. Petrungaro, Pisati povijest iznova, Zagreb 2009.				
10. T. Ponoš, „Sisak 1990. - 1991: ratni zločini nad Srbima“, u: Tragovi, Vol.3, br.2, 2020.				
11. J. Subotić, Yellow Star, Red Star. Holocaust Remembrance after Communism, Cornell, 2019.				

12. Odabrani znanstveni članci o temama o kojima će biti govora na predavanjima.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni biti nazočni na 70% predavanja.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

E-mail, oglasna ploča.

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

E-mail, konzultacije.

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademске čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski 5. i 27. 2. 2025. g.

Ljetni 26. 6. i 17. 7. 2025. g.

Jesenski 2. i 18. 9. 2025. g.

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
I.	Uvodno predavanje
II.	Teorijsko-metodološki pristup osjetljivim i kontroverznim temama
III.	Teorijsko-metodološki pristup osjetljivim i kontroverznim temama u nastavi povijesti
IV.	Teorijsko-metodološki pristup osjetljivim i kontroverznim temama u politici pamćenja i kolektivnom sjećanju
V.	Manipulacije i zlouporabe povijesti
VI.	Razni oblici izvora i građe
VII.	Historijska imagologija
VIII.	Trauma i strah
IX.	Drugi svjetski rat na prostoru Hrvatske: Jasenovac i zločini NDH
X.	Ratovi iz '90-ih u širem regionalnom kontekstu
XI.	Rasne i etničke predrasude i stereotipni prikazi „Drugog“
XII.	Rodne predrasude; herstory
XIII.	Terenska nastava
XIV.	Kolokvij
XV.	Popravni kolokvij i završno predavanje

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Prepoznati i kritički analizirati razne oblike osjetljivih i	Teorijsko-metodološki pristupi osjetljivim i kontroverznim temama; Analiza	Predavanje, tumačenje, čitanje predložene literature, komparacija, poticanje diskusije.	Aktivnost u nastavi, istraživanje i praktični rad.

kontroverznih tema u nastavi povijesti, politici pamćenja i kolektivnog sjećanja	raznih oblika osjetljivih i kontroverznih tema te načina na koje se prezentiraju u nastavi povijesti, ali i širem kontekstu javnog prostora, politika pamćenja i kolektivnih sjećanja.		
Samostalno istraživati i primijeniti metode pristupa osjetljivim i kontroverznim temama u nastavi povijesti.	Analiza raznih oblika osjetljivih i kontroverznih tema te načina na koje se prezentiraju u nastavi povijesti, ali i širem kontekstu javnog prostora, politika pamćenja i kolektivnih sjećanja; terenska nastava.	Predavanje, tumačenje, čitanje predložene literature, rasprava, poticanje diskusije, terenska nastava.	Aktivnost u nastavi, istraživanje i praktični rad, esej, izlaganje samostalnog rada.
Koristiti digitalne izvore/arhive i ostalu web građu.	Izvori i građa: digitalni arhivi, interaktivne web stranice i podcasti.	Korištenje raznih oblika izvora i građe.	Aktivnost u nastavi, istraživanje i praktični rad.

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Identiteti u ranosrednjovjekovnoj Europi		
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Povijest</i> (dvopredmetni); Sveučilišni diplomski studij <i>Povijest i interpretacija baštine</i> (dvopredmetni)		
Semestar	I., III.		
Akademска godina	2024./2025.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	PON 15:15 – 17:00, F-450		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne		
Nositelj kolegija	doc. dr. sc. Goran Bilogrivić		
Kabinet	F-438		
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	PON 12:45 – 13:30, ČET 12:00 – 12:45		
Telefon	051/265-732		
e-mail	goran.bilogrivic@uniri.hr		
Suradnik na kolegiju			
Kabinet			
Vrijeme za konzultacije			
Telefon			
e-mail			
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Na kolegiju se, među ostalim, obrađuju sljedeće teme:			
<p>Definiranje i objašnjenje temeljnih pojmove - identitet i etnicitet; primordijalizam i instrumentalizam, esencijalizam i konstruktivizam.</p> <p>Rimsko Carstvo i "barbarski narodi"; velike seobe plemena i naroda ili asimilacija?; "Bečka škola" i W. Goffart.</p> <p>Origo gentis, tradicijske jezgre i etnogeneza; konstruiranje ranosrednjovjekovnih identiteta kroz povijesne narative.</p> <p>Etnički identiteti u germanskom svijetu.</p> <p>Etnicitet i identitet u Bizantskome Carstvu; romanstvo, Romani i Drugi.</p> <p>Slaveni; dugi kontinuitet slavenskog identiteta ili njegovo formiranje kroz prizmu Bizantskog Carstva?; sklavinije i pojedinačni slavenski identiteti.</p> <p>Ranosrednjovjekovni identiteti i arheologija; materijalna kultura i etnicitet; arheološki nalazi i njihovo tumačenje u kontekstu identiteta; materijalni "dokazi" etniciteta?; paganstvo – kršćanstvo.</p> <p>Genetička i antropološka istraživanja i ranosrednjovjekovni etnicitet.</p> <p>Ranosrednjovjekovni identiteti i stvaranje modernih nacionalnih država; traganje za drevnim korijenima naroda; (zlo)upotreba ranosrednjovjekovnih identiteta u suvremene političke svrhe.</p> <p>Rodni, religijski i drugi društveni identiteti.</p> <p>Posebna pozornost bit će posvećena problematici i pitanjima formiranja ranosrednjovjekovnog hrvatskog identiteta: prikaz tradicionalnih tumačenja podrijetla i doseobe Hrvata; analiza sačuvanih izvora i dekonstrukcija modernih narativa; etnogeneza, postmodernizam i novi pristupi.</p>			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Po odslušanom kolegiju studenti će biti sposobni:			
- objasniti i razlikovati najnovije teorije i promišljanja o ranosrednjovjekovnim etničkim identitetima			
- kritički vrednovati izvore i sekundarnu historiografsku literaturu			
- prepoznati pojedine načine na koje se ranosrednjovjekovni identiteti upotrebljavaju u političke svrhe te ih dekonstruirati u odnosu na primarne izvore			
- argumentirano raspravljati o različitim problemima vezanima uz ranosrednjovjekovne identitete i donositi samostalne zaključke			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad

X		X	X			
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo			
		X	X			
III. SUSTAV OCJENJVANJA						
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA		MAX BROJ BODOVA			
Pohađanje nastave	1		0			
Aktivnost u nastavi	0,2		12			
Kontinuirana provjera znanja 1	0,4		24			
Kontinuirana provjera znanja 2	0,4		24			
Esej	1		40			
UKUPNO	3		100			
Opće napomene:						
Tijekom semestra se pišu dva kolokvija, prisustovanje kojima je obavezno.						
Studenti su obvezni napisati esej na odabranu temu u okviru kolegija i predati ga do zadanog roka.						
Varijanta 1 bez završnog ispita						
Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.						
Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:						
OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI					
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova					
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova					
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova					
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova					
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova					
IV. LITERATURA						
OBVEZNA LITERATURA						
AMORIM, C. E. G. et al., "Understanding 6th-century barbarian social organization and migration through paleogenomics", <i>Nature Communications</i> , 9 (3547), 2018., str. 1-11.						
BUDAK, Neven, "Razvitak hrvatskog etničkog identiteta", u: Z. Nikolić Jakus (ur.), <i>Nova zraka u europskom svjetlu. Hrvatske zemlje u ranome srednjem vijeku (oko 550 – oko 1150)</i> , Zagreb: Matica hrvatska, 2015., str. 73-88.						
CURTA, Florin, "The Making of the Slavs. Slavic Ethnogenesis Revisited", u: J. Repić - A. Bartulović - K. Sajovec Altshul (ur.), <i>MESS and RAMSES II, Mediterranean Ethnological Summer School. Vol. 7.</i> , Ljubljana, 2008., str. 277-307.						
DZINO, Danijel, "Novi pristupi izučavanju ranog hrvatskog identiteta", <i>Radovi Zavoda za hrvatsku povijest</i> , 41, 2009, str. 33-54.						
GARIPZANOV, Ilidar – GEARY, Patrick J. – URBAŃCZYK, Przemisław (ur.), <i>Franks, Northmen and Slavs: Identities and State Formation in Early Medieval Europe</i> , Turnhout: Brepols, 2008. (odabrana poglavlja)						
GILLETT, Andrew (ur.), <i>On Barbarian Identity. Critical Approaches to Ethnicity in the Early Middle Ages</i> , Turnhout: Brepols, 2002. (odabrana poglavlja)						
LÓPEZ QUIROGA, J., KAZANSKI, M., IVANIŠEVIĆ, V. (ur.), <i>Entangled Identities and Otherness in Late Antique and Early Medieval Europe</i> , Oxford: BAR Publishing, 2017. (odabrana poglavlja)						
NOBLE, Thomas F. X. (ur.), <i>From Roman Provinces to Medieval Kingdoms</i> , London – New York: Routledge, 2006. (odabrana poglavlja)						
PETKOVIĆ, N., <i>O čemu govorimo kada govorimo o identitetu?</i> , Zagreb: Disput, 2020. (odabrana poglavlja)						

SEKULIĆ, Duško, "Etničnost kao društvena konstrukcija", *Migracijske i etničke teme*, 23/4, 2007., str. 347-372.

I drugi odabrani članci i poglavlja.

IZBORNA LITERATURA

- BAK, J., JARNUT, J., MONNET, P., SCHNEIDEMÜLLER, B. (ur.), *Gebrauch und Missbrauch des Mittelalters, 19.–21. Jahrhundert / Uses and Abuses of the Middle Ages: 19th-21st Century*, München: Wilhelm Fink, 2009.
- BILOGRIVIĆ, Goran, "Urne, Slaveni i Hrvati. O paljevinskim grobovima i doseobi u 7. stoljeću", *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU*, 36, 2018., str. 1-17.
- BRUBAKER, L., SMITH, J. M. H. (ur.) *Gender in the Early Medieval World: East and West, 300-900*, Cambridge: Cambridge University Press, 2004.
- BUDAK, Neven (ur.), *Etnogeneza Hrvata*, Zagreb: Školska knjiga, 1995.
- BORRI, Francesco, "White Croatia and the arrival of the Croats: an interpretation of Constantine Porphyrogenitus on the oldest Dalmatian history", *Early Medieval Europe*, 19/2, 2011., str. 204-231.
- ČIČAK-CHAND, Ružica – KUMPES, Josip, *Etničnost, nacija, identitet: Hrvatska i Europa*, Zagreb: Naklada Jesenski i Turk – Hrvatsko sociološko društvo, 1998.
- DZINO, Danijel, *Becoming Slav, Becoming Croat: Identity transformations in post-Roman Dalmatia*, Leiden – Boston: Brill, 2010.
- FRIEDRICH, M., HARLAND, J. M. (ur.), *Interrogating the 'Germanic'. A Category and its Use in Late Antiquity and the Early Middle Ages*, Berlin – Boston: de Gruyter, 2021.
- GEARY, Patrick J., *The Myth of Nations: The Medieval Origins of Europe*, Princeton – Oxford: Princeton University Press, 2002.
- GEARY, P., KLANICZAY, G. (ur.), *Manufacturing Middle Ages: Entangled History of Medievalism in Nineteenth-Century Europe*, Leiden – Boston: Brill, 2013.
- HERŠAK, Emil (ur.), *Etničnost i povijest*, Zagreb: Institut za migracije i narodnosti – Naklada Jesenski i Turk – Hrvatsko sociološko društvo, 1999.
- MALEŠEVIC, Siniša, *Sociologija etniciteta*, Beograd: Fabrika knjiga, 2009. (odabrana poglavlja)
- MARGETIĆ, Lujo, *Dolazak Hrvata*, Split: Književni krug, 2001.
- STOURAITIS, Ioannis, "Byzantine Romanness: From geopolitical to ethnic conceptions", u: W. Pohl et al. (ur.), *Transformations of Romanness. Early Medieval Regions and Identities*, Berlin – Boston: de Gruyter, 2018., str. 123-139.

I drugi odabrani članci i poglavlja.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su obavezni prisustvovati na 70% sati. Prisutnost na nastavi mora biti aktivna. To znači da se od studenata očekuje da dolaze spremni na nastavu i da odrade sve prethodno zadane obaveze i zadatke. Za svako će im predavanje biti dodijeljena određena literatura koju će morati pročitati, kako bi ju mogli sažeto usmeno predstaviti i o njoj raspravljati.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Merlin, oglasna ploča, web stranice, elektronička pošta.

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Studenti mogu kontaktirati nastavnika:

- osobno u vrijeme konzultacija
- elektroničkom poštom

NAČIN POLAGANJA ISPITA

-

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači

stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski 10. i 24. 2. 2025. g.

Ljetni 23. 6. i 7. 7. 2025. g.

Jesenski 26. 8. i 9. 9. 2025. g.

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
7. 10.	Uvod u kolegij.
14. 10.	Identitet i etnicitet – temeljni pojmovi i koncepti. (tekstovi 01)
21. 10.	Velika seoba naroda i etnogeneza. (02)
28. 10.	Barbarski identiteti na Zapadu – Romani i Germani. (03)
4. 11.	Slaveni i slavenizacija. (04)
11. 11.	Kolokvij 1; Rok za prijavu teme eseja.
25. 11.	Rodni, religijski i drugi društveni identiteti. (05)
2. 12.	Ranosrednjovjekovni identiteti i arheologija I (06)
9. 12.	Genetička i antropološka istraživanja i ranosrednjovjekovni etnicitet. (07)
16. 12.	Ranosrednjovjekovni identiteti i moderne nacije. (08)
13. 1.	Kolokvij 2
20. 1.	Identiteti u rano-srednjovjekovnoj Hrvatskoj I. (09) Rok za predaju eseja.
27. 1.	Identiteti u rano-srednjovjekovnoj Hrvatskoj II. (10)

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Objasniti i razlikovati najnovije teorije i promišljanja o rano-srednjovjekovnim etničkim identitetima.	Definiranje i objašnjenje temeljnih pojmljiva - identitet i etnicitet; primordijalizam i instrumentalizam, esencijalizam i konstruktivizam. Rimsko Carstvo i "barbarski narodi"; velike seobe plemena i naroda ili asimilacija?; "Bečka škola" i W. Goffart. Origo gentis, tradicijske jezgre i etnogeneza; konstruiranje rano-srednjovjekovnih identiteta kroz povjesne narative. Etnički identiteti u germanskom svijetu. Etnicitet i identitet u Bizantskome Carstvu; romanstvo, Romani i Drugi. Slaveni; dugi kontinuitet slavenskog	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - kolokviji - sudjelovanje u raspravi
Kritički vrednovati izvore i sekundarnu historiografsku literaturu.		<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava - rad na izvorima (samostalni i grupni) - pisanje eseja 	<ul style="list-style-type: none"> - kolokviji - sudjelovanje u raspravi - esej
Prepoznati pojedine načine na koje se rano-srednjovjekovni identiteti upotrebljavaju u političke svrhe te ih dekonstruirati u odnosu na primarne izvore.		<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava - rad na izvorima (samostalni i grupni) - pisanje eseja 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - esej
Argumentirano raspravljati o različitim problemima vezanima uz rano-srednjovjekovne identitete i donositi samostalne zaključke.		<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava - pisanje eseja 	<ul style="list-style-type: none"> - kolokviji - sudjelovanje u raspravi - esej

<p>identiteta ili njegovo formiranje kroz prizmu Bizantskog Carstva?; sklavinije i pojedinačna slavenski identiteti.</p> <p>Ranosrednjovjekovni identiteti i arheologija; materijalna kultura i etnicitet; arheološki nalazi i njihovo tumačenje u kontekstu identiteta; materijalni "dokazi" etniciteta?; poganstvo – kršćanstvo.</p> <p>Genetička i antropološka istraživanja i ranosrednjovjekovni etnicitet.</p> <p>Ranosrednjovjekovni identiteti i stvaranje modernih nacionalnih država; traganje za drevnim korijenima naroda; (zlo)upotreba ranosrednjovjekovnih identiteta u suvremene političke svrhe.</p> <p>Rodni, religijski i drugi društveni identiteti.</p> <p>Problematika formiranja ranosrednjovjekovnog hrvatskog identiteta.</p>		
--	--	--

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU				
Naziv kolegija	Holokaust u nastavi povijesti			
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Povijest</i> (dvopredmetni)			
Semestar	I., III.			
Akademска godina	2024./2025.			
Broj ECTS-a	3			
Nastavno opterećenje (P+S+V)	0+15+15			
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu			
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da			
Nositelj kolegija	doc. dr. sc. Andrea Roknić Bežanić			
Kabinet	F-448			
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Dostupno na web stranicama Odsjeka			
Telefon				
e-mail	aroknic@uniri.hr			
Suradnik na kolegiju	dr. sc. Lovro Kralj, asistent			
Kabinet	F-437			
Vrijeme za konzultacije	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka			
Telefon	099 827 8197			
e-mail	lovro.kralj@uniri.hr ; kralj_lovro@phd.ceu.edu			
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA				
SADRŽAJ KOLEGIJA				
<ol style="list-style-type: none"> Što je Holokaust? Evolucija obrazovanja o Holokaustu na međunarodnoj razini Holokaust kao studij slučaja za obrazovanje o prevenciji genocida i ljudskim pravima Arhivski izvori o Holokaustu u nastavi povijesti Digitalni alati u obrazovanju o Holokaustu Fotografija kao povijesni izvor u nastavi povijesti o Holokaustu Video materijal i film o Holokaustu u nastavi povijesti Svjedočanstva preživjelih u obrazovanju o Holokaustu Kultura i politika sjećanja na Holokaust: globalni i lokalni pristupi Borba protiv negiranja i distorzije Holokausta. 				
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA				
Nakon odslušanog kolegija i uspješno izvršenih obveza predviđenih ovim programom, studenti će moći:				
<ul style="list-style-type: none"> -Identificirati i kritički evaluirati različite pristupe obrazovanju o Holokaustu i drugim genocidima -Primijeniti različite teorijske perspektive o pedagogiji o Holokaustu u nastavi povijesti -Kombinirati i modificirati različite obrazovne metode o poučavanju Holokausta i prilagoditi ih različitim dobnim skupinama učenika -Demonstrirati korištenje prikladnih arhivskih izvora, fotografija, digitalnih alata i video materijala pri poučavanju o Holokaustu i drugim genocidima u nastavi povijesti 				
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)				
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad	
	X	X	X	
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo	
		X		
III. SUSTAV OCJENJIVANJA				
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA		
Pohađanje nastave	1	0		
Aktivnost na nastavi	0.50	25		
Prezentacija	0.50	25		
Seminarski rad	1	50		
UKUPNO	3	100		
Opće napomene:				

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Seminarski rad – odnosi se na pisani rad u kojem će studenti implementirati konceptualna, teorijska i empirijska znanja stečena kroz kolegij. Studenti mogu napisati 1) kritički osrt na neku od postojećih tema koristeći sekundarnu literaturu ili 2) istraživački rad u kojem će biti korišteni primarni izvori. Očekivana dužina seminarskog rada je od 12-15 stranica (font Times New Roman, veličina 12, razmak 2,0) uključujući fusnote i bibliografiju koja će biti u skladu s „Chicago Manual of Style“ referencama. U seminarskom radu studenti će koristiti minimalno 6 jedinica literature (jedinica se referira na: primarne izvore, akademske članke, stručne knjige). Studenti su dužni predati seminarski rad putem e-maila 7 dana prije datuma održavanja odabranog ispitnog roka. Seminarski rad nosi ukupno 50% bodova koje nosi čitavi kolegij.

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Nenad Popović (ur.), Holokaust u nastavi: priručnik za nastavnike (Zagreb: Durieux, 2005).

IZBORNA LITERATURA

- Samuel Totten (ed.) *Teaching about Genocide: Advice and Suggestions from Professors, High School Teachers, and Staff Developers*, Volume 3 (Rowman & Littlefield, 2020).
- Dmytro Desiatov (2016). „The Methodological Principles of Genocide Teaching in the School Courses of History“ *Regional Formation and Development Studies*, No. 1 (18): 43-50.
- Karen Polak (2013). „Teaching about the genocide of the Roma and Sinti during the Holocaust: chances and challenges in Europe today“ *Intercultural education* Vol. 24 (1-2): 79-92.
- Gross, Z. (2010). „Holocaust education in Jewish schools in Israel: Goals, dilemmas, challenges“ *Prospects*, 40(1), 93-113.
- B. Davis and E. Rubinstein-Avila (2013). “Holocaust education. Global forces shaping curricula integration and implementation” *Intercultural Education*, Vol. 1–2, 1–18.
- Theodor Adorno. „Education after Auschwitz“ (<https://josswinn.org/wp-content/uploads/2014/12/AdornoEducation.pdf>)
- Jovan Byford. *Picturing Genocide in the Independent State of Croatia: Atrocity Images and the Contested Memory of the Second World War in the Balkans* (Bloomsbury Academic, 2020).
- Samuel Totten (ed.) *Teaching about Genocide: Issues, Approaches, and Resources* (Greenwich: Information Age Publication, 2004).

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni biti nazočni na 70% predavanja.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Merlin, e-mail.

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Konzultacije, Merlin, e-mail.

NAČIN POLAGANJA ISPITA

/

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademске čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači

stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski 10. i 24. 2. 2025. g.

Ljetni 30. 6. i 14. 7. 2025. g.

Jesenski 29. 8. i 12. 9. 2025. g.

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
I.	Uvod.
II.	Što je Holokaust?
III.	Evolucija obrazovanja o Holokaustu na međunarodnoj razini.
IV.	Holokaust kao studij slučaja za obrazovanje o prevenciji genocida i ljudskim pravima.
V.	Arhivski izvori u nastavi povijesti.
VI.	Digitalni alati u obrazovanju o Holokaustu.
VII.	Fotografija kao povijesni izvor u nastavi povijesti o Holokaustu.
VIII.	Video materijal i film o Holokaustu u nastavi povijesti.
IX.	Svjedočanstva preživjelih u obrazovanju o Holokaustu.
X.	Pristupi obrazovanju o počiniteljima Holokausta I.
XI.	Pristupi obrazovanju o počiniteljima Holokausta II.
XII.	Lokalna povijest i obrazovanje o Holokaustu
XIII.	Kultura i politika sjećanja na Holokaust: globalni i lokalni pristupi.
XIV.	Borba protiv negiranja i distorzije Holokausta.
XV.	Zaključak.

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE <i>(metode poučavanja i učenja)</i>	METODE VREDNOVANJA
Identificirati i kritički evaluirati različite pristupe obrazovanju o Holokaustu i drugim genocidima.	Što je Holokaust? Evolucija obrazovanja o Holokaustu. Holokaust kao studij slučaja za obrazovanje o prevenciji genocida i ljudskim pravima. Arhivski izvori o Holokaustu u nastavi povijesti.	Čitanje literature, predavanja, sudjelovanje u diskusiji. Individualni rad.	Sudjelovanje u diskusiji, seminarski rad.
Primijeniti različite teorijske perspektive o pedagogiji o Holokaustu u nastavi povijesti.	Digitalni alati u obrazovanju o Holokaustu. Fotografija kao povijesni izvor u nastavi povijesti o Holokaustu.	Čitanje literature, predavanja, sudjelovanje u diskusiji. Individualni rad.	Sudjelovanje u diskusiji, seminarski rad.
Kombinirati i modificirati različite obrazovne metode o poučavanju Holokausta i prilagoditi ih različitim dobnim skupinama učenika.	Video materijal i film o Holokaustu u nastavi povijesti. Svjedočanstva preživjelih u obrazovanju o Holokaustu. Kultura i politika	Čitanje literature, predavanja, sudjelovanje u diskusiji. Individualni rad.	Sudjelovanje u diskusiji, seminarski rad.
Demonstrirati korištenje prikladnih arhivskih izvora, fotografija, digitalnih alata i video materijala pri poučavanju o Holokaustu i drugim genocidima u nastavi povijesti.		Čitanje literature, predavanja, sudjelovanje u diskusiji. Individualni rad.	Sudjelovanje u diskusiji, seminarski rad.

	sjećanja na Holokaust: globalni i lokalni pristupi. Borba protiv negiranja i distorzije Holokausta.		
--	---	--	--

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Društvena povijest Srednje i Jugoistočne Europe 19. i 20. stoljeća
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Povijest</i> (dvopredmetni); Sveučilišni diplomski studij <i>Povijest i interpretacija baštine</i> (dvopredmetni)
Semestar	I., III.
Akademска godina	2024./2025.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne
Nositelj kolegija	prof. dr. sc. Darko Dukovski
Kabinet	F-450
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Četvrtkom od 13-13:45
Telefon	051/265-727
e-mail	darko.dukovski@uniri.hr
Suradnik na kolegiju	
Kabinet	
Vrijeme za konzultacije	
Telefon	
e-mail	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<p>Kolegij se fokusirao na komparaciju staleža, socijalnih grupa i slojeva u različitim srednjoeuropskim i jugoistočno-balkanskim europskim društвima te njihovim međusobnim odnosima i značaju. Posebice će se obratiti pozornost na razvoj društava (komponente) i njegove mijene tijekom 19. i 20. stoljeća u vrijeme industrijskih revolucija. Kolegij će predstaviti svestraniji nekonvencionalni pristup i pogled na društvena zbivanja ali način života, vrijednosne životne kriterije pojedinih slojeva te njihov opći mentalni sklop, posebice onih naroda koji okružuju Hrvatsku i Hrvate.</p> <p>Povijest obitelji ruralnoga i gradskoga svijeta. Pojašnjenje pojma društveni svjetovi. Napetost života tijekom industrijske revolucije. Povijest marginalnih slojeva i njihove mijene (društveni undergrunde). Svijet društvene elite. Svijet sirotinje i društvenih marginalaca. Društveni život Slovenaca, Srba, Crnogoraca, Bošnjaka, Mađara, Čeha, Slovaka, Nijemaca, Rumunja, Bugara, Makedonaca, Albanaca, Grka i Turaka.</p> <p>Nacija, vjera, društveni mitovi.</p> <p>Podzemlje, Devijantna scena. Povijest obitelji. Značaj pojma solidnosti u građanskim obiteljima 19. st. Ljubav, brak, preljub. Sufražetski pokreti u Srednjoj i Jugoistočnoj Europi 19. i feministički pokret 20. st. Razlike oblika mišljenja socijalnih grupa. Nestanak vjerske zanesenosti ili sumrak bogova. Tehnokracija 20. stoljeća. Genocid i democid u Europi XX. stoljeća. Egzistencijalizam, seksualna revolucija, supkultura.</p> <p>Procesi raspada tradicionalne obitelji i globalizacija.</p>	
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA	
<ul style="list-style-type: none"> -Identificirati i objasniti činjenice i klasificirati ih u jednu cjelinu -objasnitи sadržaj kolegija i povezivati činjenice, postavljajući jednu korelativnu vezu među njima, posebice što se tiče odnosa različitih naroda na nekom području -usporediti navike, običaje i društvenu antropologiju pojedinih naroda -usporediti njihove međuodnose, povezanosti i sukobe -interpretirati mehanizme na kojima počivaju tzv. narodne kulture i kulture elita -opisati društveni život Slovenaca, Srba, Crnogoraca, Bošnjaka, Mađara, Čeha, Slovaka, Nijemaca, Rumunja, Bugara, makedonaca, Albanaca, Grka i Turaka 	

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)								
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad					
X		X	X					
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Kolokviji					
X								
III. SUSTAV OCJENJIVANJA								
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA						
Pohađanje nastave	1	0						
Kontinuirana provjera znanja 1	0,25	25						
Kontinuirana provjera znanja 2	0,25	25						
Obrana samostalnog rada	1,50	50						
UKUPNO	3	100						
Opće napomene:								
<u>Varijanta 1 bez završnog ispita</u>								
<p>Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja. Kroz kontinuirano praćenje i vrednovanje u koje se ubrajuju kolokviji student/ica može skupiti najmanje 25% a najviše 50% ocjenskih bodova. Kolokviji se pišu na kraju određenih cjelina: 1. 19. stoljeće i 2. 20. stoljeće. Kolokviji se temelje na povezivanju informacija gradiva. Kolokvij se sastoji od 3 složena pitanja, od kojih svaki nosi određen broj bodova. Pogrešni odgovori nose negativne bodove. Ocjenjuje se usvojenost informacija društveno-političke i kulturne povijesti cijelog područja Jugoistočne i Srednje Europe s posebnim osvrtom društvene procese i događaje. Za pravo na prezentaciju samostalnog rada, studenti/ce moraju skupiti 25 OB-a.</p>								
<p>Ne postoji mogućnost ponavljanja i ispravka kolokvija tijekom nastave. Ispravak jednog od kolokvija moguće tijekom ispitnog roka.</p>								
<p>Kroz izradu samostalnog rada, prezentaciju i obranu rada treba skupiti najmanje 25% a najviše 50% ocjenskih bodova. Samostalni rad se ocjenjuje kroz tri razine: 1. prikupljanje relevantnih podataka (literatura, periodika, tisak, izjave i arhivska građa) nosi 25 % ocjene, 2. izrada prezentacije, atraktivnost i dizajn 10% ocjena i 3. usmeno predavanje i obrana rada 15% ocjene.</p>								
<p>Predavanje i obrane rada vremenski su ograničeni na 15 minuta.</p>								
<p>Ocjena se upisuje u ISVU nakon prijave studenata u vrijeme redovitoga ispitnog roka.</p>								
<p>Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:</p>								
OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI							
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova							
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova							
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova							
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova							
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova							
IV. LITERATURA								
OBVEZNA LITERATURA								
1. Darko Dukovski (2005).Povijest Srednje i Jugoistočne Europe 19. i 20. stoljeća, I-II sv. Alinea. Zagreb								
2. W. M. Johnston (1993). Austrijski duh, Intelektualna i društvena povijest 1848.-1938., Globus. Zagreb odabrana poglavljia								
3. Paul Connerton (2004): Kako se društva sjećaju. Antibarbarus (Biblioteka Electa), Zagreb, odabrana poglavljia								

4. Igor Duda, U potrazi za blagostanjem. O povijesti dokolice i potrošačkog društva u Hrvatskoj 1950-ih i 1960-ih, Srednja Europa, Zagreb, 2005., 2014.
5. Igor Duda, Pronađeno blagostanje. Svakodnevni život i potrošačka kultura u Hrvatskoj 1970-ih i 1980-ih, Srednja Europa, Zagreb, 2010., 2014.

IZBORNA LITERATURA

1. Igor Duda, Danas kada postajem pionir. Djetinjstvo i ideologija jugoslavenskoga socijalizma, <i>Srednja Europa i Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Zagreb i Pula</i> , 2015.
2. Vlasta Ilišin, <i>Neki problemi društvene integracije mladih u Hrvatskoj</i> // <i>Socijalno-demografska reprodukcija Hrvatske / Puljiz</i> , Vlado (ur.), Zagreb: Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo, 2019. str. 165-190
3. Vlasta Ilišin, <i>Slobodno vrijeme studenata: (ne)usklađenost idealnog i stvarnog</i> // <i>Upravljanje slobodnim vremenom sadržajima sporta i rekreacije / Andrijašević</i> , Mirna (ur.). Zagreb: Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2009. str. 33-58

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni pohađati 70% predavanja i aktivno sudjelovati na nastavi što im donosi 1 ECTS-a. Pohađanje nastave je uvjet za pristup završnom ispitu

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Konzultacije
Oglasna ploča Odsjeka
E-pošta
Web fakulteta
Teams
Viber
Merlin

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Usmeno; E-pošta, Teams, Viber

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Ne postoji formalno polaganje završnog ispita nego se zbrajaju OB-i iz pisanih provjera znanja i obrane samostalnog rada s prezentacijom.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	4. i 18. 2. 2025. g. u 11:00h
Ljetni	16. i 30. 6. 2025. g. u 10:00h
Jesenski	4. i 18. 9. 2025. g. u 10:00h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
I.	UVODNO PREDAVANJE: Obavijest studentima o načinu izvođenja kolegija, obvezama, dužnostima i pravima, načinu polaganju kolokvija i prezentacije samostalnog rada te određivanju ukupnog uspjeha; Svijet Srednje i Jugoistočne Europe 19. i 20. stoljeća. Raznolikosti i sličnosti. Postavljanje problema i istraživačkih pitanja. Određivanje tema samostalnog rada.
II.	Pojašnjenje pojmova društvo, ruralni i urbani svjetovi. Metode istraživanja; Razdoblje revolucija i restauracije; Građansko društvo i stvaranje nacionalne svijesti i borba za nacionalne države.

	Povijest obitelji ruralnoga i gradskoga svijeta. Napetost života tijekom industrijske revolucije u urbanim i ruralnim zajednicama. Narodna i elitistička, građanska kultura i umjetnost.
III.	"Balkansko društvo" – "Srednjoeuropsko društvo"; Svijet društvene elite i svijet sirotinje i društvenih marginalaca. Povijest društvenih mijena. Podzemlje, Devijantna scena. Otpori socijalizaciji i akulturaciji Povijest mentaliteta: stvarnost ili samo mogućnost istraživanja. društvena akcija i interakcija; Srednjoeuropski i balkanski društveno-politički i kulturni preustroj na kraju 19. stoljeća i eksplozija balkanske bačve baruta; Nacija, vjera, društveni mitovi, etnički i vjerski sukobi. Sukobi svjetonazora
IV.	KOLOKVIJ 1
V.	Svijet Srednje i Jugoistočne Europe pred i nakon Prvoga svjetskog rata; Geopolitičke promjene, nacionalne, vjerske i kulturne razlike, suradnja, netolerancija (uzroci i posljedice)
VI.	Očaranost smrću: Kultura smrti i kultura sjećanja, vjerska i laička perspektiva. Mitovi mučenika, vječne vatre i oltari domovina, nacionalni imaginariji. Nacionalizam i kozmopolitizam (europeizam).
VII.	Nema nastave, blagdani i neradni dani
VIII.	Sufražetski pokreti u Srednjoj i Jugoistočnoj Europi s kraja 19. i feministički pokret 20. st. Rodna povijest, mogućnosti i perspektive. Povijest spolnosti, liberalizam i tradicionalizam. Raspad obitelji. Analiza problema Supkultura; Urbana i ruralna ambijentalna povijest Srednje i Jugoistočne Europe nakon Drugog svjetskog rata; Problemi genocida, democida i kulturocida u Sred. i Jugoist. Europe XX. stoljeća.
IX.	Globalizacija: društvene posljedice; Strah i nada malih naroda Srednje i Jugoistočne Europe.
X.	KOLOKVIJ 2
XI.	Samostalni rad, prezentacija i predavanja po temama, komentari, diskusija, ocjenjivanje
XII.	Samostalni rad, prezentacija i predavanja po temama, komentari, diskusija, ocjenjivanje
XIII.	Samostalni rad, prezentacija i predavanja po temama, komentari, diskusija, ocjenjivanje
XIV.	Samostalni rad, prezentacija i predavanja po temama, komentari, diskusija, ocjenjivanje
XV.	Samostalni rad, prezentacija i predavanja po temama, komentari, diskusija, ocjenjivanje

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
-objasniti sadržaj kolegija i povezivati činjenice, postavljajući jednu korelativnu vezu među njima, posebice što se tiče odnosa različitih naroda na nekom području	- UVODNO PREDAVANJE: Svijet Srednje i Jugoistočne Europe 19. i 20. st. Razlike i sličnosti. Postavljanje problema i istraživačkih pitanja. Određivanje tema samostalnog rada.	-Predavanje -mejutički razgovori - Frontalni rad; individualni rad -pisanje natuknica, izrada bilježaka	- Postavljanje pitanja i usmeni odgovori -diskusija

-usporediti njihove međuodnose, povezanosti i sukobe	<p>- Pojašnjenje pojmova društvo, ruralni i urbani svjetovi. Metode istraživanja; Razdoblje revolucija i restauracije; Građansko društvo i stvaranje nacionalne svijesti i borba za nacionalne države.</p> <p>Povijest obitelji ruralnoga i gradskoga svijeta. Napetost života tijekom industrijske revolucije u urbanim i ruralnim zajednicama. Narodna i elitistička, građanska kultura i umjetnost.</p>	<p>-Predavanje;</p> <ul style="list-style-type: none"> -Grafičko- ilustrativne metode: prezentacija -Mejeutički i heuristički razgovori -Frontalni rad, individualni rad; , grupni rad, -pisanje natuknica, izrada bilježaka 	<p>- Postavljanje pitanja i usmeni odgovori, diskusija, kolokvij</p>
	<p>- "Balkansko društvo"– "Srednjoeuropsko društvo"; Svijet društvene elite i svijet sirotinje i društvenih marginalaca. Otpori socijalizaciji i akulturaciji</p> <p>Povijest mentaliteta: stvarnost ili samo mogućnost istraživanja. društvena akcija i interakcija; Srednjoeuropski i balkanski društveno-politički i kulturni preustroj na kraju 19. stoljeća i eksplozija balkanske bačve baruta; Nacija, vjera, društveni mitovi, etnički i vjerski sukobi. Sukobi svjetonazora</p>	<p>-Predavanje;</p> <ul style="list-style-type: none"> -Grafičko- ilustrativne metode: prezentacija -Mejeutički i heuristički razgovori -Frontalni rad, individualni rad; , grupni rad, -pisanje natuknica, izrada bilježaka 	<p>- Postavljanje pitanja i usmeni odgovori -diskusija</p>
-interpretirati mehanizme na kojima počivaju tzv. narodne kulture i kulture elita	Svijet Srednje i Jugoistočne Europe pred i nakon Prvoga svjetskog rata; Geopolitičke promjene, nacionalne, vjerske i kulturne razlike, suradnja, netolerancija (uzroci i posljedice).	<p>-Predavanje;</p> <ul style="list-style-type: none"> -Grafičko- ilustrativne metode: prezentacija -Mejeutički i heuristički razgovori -Frontalni rad, individualni rad; , grupni rad, -pisanje natuknica, izrada bilježaka 	<p>- Postavljanje pitanja i usmeni odgovori -diskusija</p>
-usporediti navike, običaje i društvenu antropologiju pojedinih naroda	Očaranost smrću: Kultura smrti i kultura sjećanja, vjerska i laička perspektiva. Mitovi mučenika, vječne vatre i oltari domovina, nacionalni imaginariji. Nacionalizam i kozmopolitizam (europeizam). Sufražetski pokreti u Srednjoj i Jugoistočnoj Europi s kraja 19. i feministički pokret 20. st. Rodna povijest, mogućnosti i perspektive. Povijest spojnosti, liberalizam i tradicionalizam. Raspad obitelji. Analiza problema.	<p>Predavanje;</p> <ul style="list-style-type: none"> -Grafičko- ilustrativne metode: prezentacija -Mejeutički i heuristički razgovori -Frontalni rad, individualni rad; , grupni rad, -pisanje natuknica, izrada bilježaka 	<p>- Postavljanje pitanja i usmeni odgovori -diskusija, kolokvij</p>
-opisati društveni život Slovenaca, Srba, Crnogoraca, Bošnjaka, Mađara, Čeha, Slovaka, Nijemaca, Rumunja, Bugara, Makedonaca, Albanaca, Grka i Turaka	Supkultura; Urbana i ruralna ambijentalna povijest Srednje i Jugoistočne Europe nakon Drugog svjetskog rata; Problemi genocida, democida i kulturocida u Sred. i Jugoist. Europe XX. stoljeća. Globalizacija: društvene posljedice; Strah i neda malih naroda Srednje i Jugoistočne Europe.	<p>- Predavanje;</p> <ul style="list-style-type: none"> -Grafičko- ilustrativne metode: prezentacija -Mejeutički i heuristički razgovori -Frontalni rad, individualni rad; , grupni rad, -pisanje natuknica, izrada bilježaka 	<p>Postavljanje pitanja i usmeni odgovori ocjenjivanje</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Identificirati i objasniti činjenice i klasificirati ih u jednu cjelinu 	<p>Samostalni rad, interpretacija, prezentacija, pisani rad</p>	<p>Pisanje eseja, prezentacija, predavanje, kritički osvrt, diskusija</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Postavljanje pitanja i usmeni odgovori diskusija
---	---	---	--

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Vojna povijest 19. i 20. stoljeća
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Povijest</i> (dvopredmetni); Sveučilišni diplomski studij <i>Povijest i interpretacija baštine</i> (dvopredmetni)
Semestar	I., III.
Akademска godina	2024./2025.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne
Nositelj kolegija	prof. dr. sc. Darko Dukovski
Kabinet	F-450
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Četvrtkom 13-13:45
Telefon	051/265-727
e-mail	darko.dukovski@uniri.hr
Suradnik na kolegiju	
Kabinet	
Vrijeme za konzultacije	
Telefon	
e-mail	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
Kolegij ima zadaću ponuditi nove metodološke pristupe povjesnog promišljanja razvitka vojne organizacije, vojničkog života i oružanih sukoba poglavito europskih naroda u navedenom razdoblju kao najradikalnijim političkim odnosima i načinima rješavanja političkih zamisli pojedinih režima, koji najduže ostaju u kolektivnoj memoriji naroda.	
Ratovi su smješteni u kontekst društveno-političkih i gospodarskih promjena s posebnim osvrtom i analizama njihovog vojnog aspekta (naoružanja, taktike i strategije i sl.) ali i pitanja ratnih zločina. Posebna pozornost bit će posvećena objašnjavanju uzroka ratova kao i njihovih posljedica. Studenti će slobodno se opredjeljivati za pojedine teme i ratove te ih obraditi u okvirima političke povijesti.	
Teme sadržaja kolegija su:	
VOJNA ZNANOST, ORUŽANE SNAGE I VOJNI SASTAVI	
Vojni aspekti političko-povjesnog ozračja 19. i 20. stoljeća	
Ratne koalicije i vojni savezi	
Povjesni kontinuiteti i diskontinuiteti razvoja oružanih snaga	
Vojni teoretičari, doktrine, strategije i taktike	
Mijene i tranzicije ustroja vojne organizacije po granama, rodovima i službama oružanih snaga	
VOJNICI I RATNICI	
Život vojnika i vojnička svakidašnjica (Suodnos vojnika, dočasnika i časnika: dril i kultura nasilja; <i>Vojna stega i dril: nagrada i kazna</i> ; <i>Formalne i neformalne veze: postrojba kao obitelj</i> ; <i>Dvoboji: obrana časti ili puko nasilje</i> ; <i>Pobune i vojni udari</i> ; Vojnička svakidašnjica u ratu i miru; <i>Vojničke nastambe</i> ; <i>Vojnička prehrana</i> ; <i>Vojničke odore i oprema vojnika</i>	
Vojnik na bojištu: opterećenost i pokretljivost ; Vojničko naoružanje; Žene vojnikinje/ratnice; Djeca vojnici/ratnici	
Ratni vojni zarobljenici i ratni zločini	
Smrт ratnika: Veterani i invalidi rata; Povijest „psećeg privjeska“ (<i>Dog Tag</i>) i vojnička groblja	
RATOVI I REVOLUCIJE	
Značaj ratova 19. i 20. stoljeća	

Koalicijski ratovi
 Kolonijalni ratovi
 Nacionalno-oslobodilački i ujediniteljski ratovi
 Revolucionarni i građanski ratovi
 Svjetski (globalni) ratovi
 Bilateralni ratovi
 Životopisi Vojskovođa

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Studenti će biti sposobni:

- Prepoznati, prizvati, usvojiti činjenice, događaje i procese vezane uz vojnu strategiju, vojsku i ratove 19. i 20. stoljeća
- Kritički analizirati vojne operacije bitke i taktičke zamisli najpoznatijih bitaka u povijesti rečenoga doba
- Identificirati, klasificirati, razlikovati naoružanje, opremu i strategiju pojedinih vojnih sila.
- Interpretirati osnove najvećih ratnih sukoba, ratova i bitaka

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Multimedija i mreža	Konzultacije	Samostalni rad
X	X	X	X
Seminari	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Kolokviji

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1	0
Sinopsis i samostalni zadaci	0,75	30
Aktivnost na nastavi vježbe i diskusija	0,25	20
Obrana samostalnog rada (pismeni i usmeni dio) Prezentacija	1	50
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti **25 ocjenskih bodova** da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

Kontinuirana se provjera znanja provodi tijekom nastave s obranom samostalnog rada.

Pimeno i usmeno ocjenjivanje se sastoji od obrane samostalnog rada i prezentacije koji nose najviše 50 bodova, a temelje se na povezivanju usvojenih spoznaja o događajima, procesima i informacijama.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

- Darko Dukovski, Vedran Dukovski (2014). Vojna povijest: od Napoleona do

svremenih vojnih sustava. Nova Istra. Pula.

IZBORNA LITERATURA

- Pierre Rennouvin (2008). Europska kriza i Prvi svjetski rat. Golden marketing-Tehnička knjiga. Zagreb.
C. L. Sulzberger (2009). Drugi svjetski rat. Marjan Tisak. Split
John Keegan (1994). A History of Warfare, Hutchinson; London.
Livia Kardum, (2009.) Suton stare Europe: Europska diplomacija i Prvi svjetski rat, Zagreb
Tony ASHWORTH, *Trench Warfare 1914 - 1918. The Live and Let Live System*, London: Pan Books, 2000.
Martin MARIX EVANS, *Bitke Prvog svjetskog rata*, Split: Marjan Tisak, 2005.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni pohađati 70% predavanja i aktivno sudjelovati na nastavi što im donosi 1 ECTS-a. Pohađanje nastave je uvjet za pristup završnom ispitu

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Konzultacije
Oglasna ploča Odsjeka
E-pošta
Web fakulteta,
Teams
Viber
Merlin

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Usmeno; E-pošta, Teams, Viber

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Obrana samostalnog rada u pismenom i usmenom dijelu.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	4. i 18. 2. 2025. g. u 11:00h
Ljetni	16. i 30. 6. 2025. g. u 10:00h
Jesenski	4. i 18. 9. 2025. g. u 10:00h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
I.	UVOD U VOJNU POVIJEST: Vojna povijest: značaj, redefinicija, nova istraživanja
II.	VOJNA ZNANOST, ORUŽANE SNAGE, VOJNI SASTAVI: Vojni aspekti povjesnog ozračja 19. i 20. stoljeća Društveno-političko i gospodarsko-tehnološko ozračje 19. stoljeća 19. i 20 stoljeće: „Kultura ratovanja“; Ratne koalicije i vojni savezi
III.	Povijesni kontinuiteti i diskontinuiteti razvoja oružanih snaga Vojni teoretičari, doktrine, strategije i taktike
IV.	MIJENE I TRANZICIJE USTROJA VOJNE ORGANIZACIJE Kopnena vojska Pješaštvo Konjaništvo Oklopništvo

	Topništvo
V.	<p>Ratna mornarica Pomorske površinske i podmorničke snage Mornaričko pješaštvo Mornaričko zrakoplovstvo Ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana</p>
VI.	<p>Vojne službe i struke potpore: Služba logistike i vojnog transporta Služba vojne inženjerije i tehnička služba Služba veze Služba saniteta Vojno-obavještajna služba Služba vojnog dušobrižništva Vojna uprava</p>
VII.	Vježbe i diskusija
VIII.	<p>VOJNICI I RATNICI Život vojnika i vojnička svakodnevica Suodnos vojnika, dočasnika i časnika: stega, dril i kultura „vojničkog“ nasilja dvoboji – obrana časti ili puko nasilje Vojničke pobune i vojni udari Vojnička svakodnevica u ratu i miru Vojničke nastambe Vojnička prehrana Vojnička odora i oprema Vojnik na bojištu: opterećenost i pokretljivost</p>
IX.	Razvoj, značaj i vrsta naoružanja vojnika
X.	<p>Ratni vojni zarobljenici i ratni zločini nad civilnim stanovništvom; Veterani i invalidi rata Povijest "pseće ogrlice" (Dog Tag), smrt vojnika i kultura sjećanja Žene i djeca vojnici – ratnici</p>
XI.	RATOVI I REVOLUCIJE: Značaj ratova (izbor) Koalicijski ratovi Kolonijalni ratovi
XII.	Nacionalno-oslobodilački i ujediniteljski ratovi Revolucionarni i građanski ratovi Bilateralni ratovi
XIII.	Svjetski (globalni i totalni) ratovi (Prvi)
XVI.	Svjetski (globalni i totalni) ratovi (Drugi)
XV.	Vježbe i diskusija

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
- Moći kritički analizirati vojne operacije bitke i taktičke zamisli najpoznatijih bitaka u povijesti rečenoga doba	<p>UVOD U VOJNU Povijest: Vojna povijest: značaj, redefinicija, nova istraživanja</p> <p>- VOJNA ZNANOST, ORUŽANE SNAGE, VOJNI SASTAVI:</p> <p>Vojni aspekti političko-povijesnog ozračja 19. i 20. stoljeća</p> <p>Ratne koalicije i vojni savezi</p> <p>Povjesni kontinuiteti i diskontinuiteti razvoja oružanih snaga</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Predavanje -mejutički razgovori - Frontalni rad; individualni rad -pisanje natuknica, izrada bilježaka 	<ul style="list-style-type: none"> - Postavljanje pitanja i usmeni odgovori
- prepoznati, prizvati, usvojiti činjenice, događaje i procese vezane uz vojnu strategiju, vojsku	<p>- VOJNA ZNANOST, ORUŽANE SNAGE, VOJNI SASTAVI:</p> <p>Vojni aspekti političko-povijesnog ozračja 19. i 20. stoljeća</p> <p>Ratne koalicije i vojni savezi</p> <p>Povjesni kontinuiteti i diskontinuiteti razvoja oružanih snaga</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Predavanje; -Grafičko-ilustrativne metode: prezentacija -Mejutički i heuristički razgovori -Frontalni rad, individualni rad; grupni rad, -pisanje natuknica, izrada 	<ul style="list-style-type: none"> - Postavljanje pitanja i usmeni odgovori, diskusija, kolokvij

<ul style="list-style-type: none"> - Identificirati, klasificirati, razlikovati naoružanje, opremu i strategiju pojedinih vojnih sila 	<p>-VOJNI TEORETIČARI, DOKTRINE, STRATEGIJE I TAKTIKE</p> <p>- MIJENE I TRANZICIJE USTROJA VOJNE ORGANIZACIJE:</p> <p>Po granama, rodovima i službama oružanih snaga</p> <p>- VOJNICI I RATNICI</p> <p>Život vojnika i vojnička svakidašnjica</p> <p><i>Vojnik na bojištu:</i></p> <p>Vojničko naoružanje;</p> <p>Žene vojnikinje/ratnice;</p> <p>Djeca vojnici/ratnici</p> <p>Ratni vojni zarobljenici i ratni zločini</p> <p>Smraj ratnika:</p> <p>Veterani i invalidi rata</p> <p>-RATOVI I REVOLUCIJE:</p> <p>-VOJSKOVOĐE</p>	<p>bilježaka</p> <ul style="list-style-type: none"> -Predavanje; -Grafičko-ilustrativne metode: prezentacija -Mejeutički i heuristički razgovori -Frontalni rad, individualni rad; , grupni rad, -pisanje natuknica, izrada bilježaka 	<ul style="list-style-type: none"> - Postavljanje pitanja i usmeni odgovori diskusija
<ul style="list-style-type: none"> - Interpretirati osnove najvećih ratnih sukoba, ratova i bitaka 	<p>- VOJNICI I RATNICI</p> <p>Život vojnika i vojnička svakidašnjica</p> <p><i>Vojnik na bojištu:</i></p> <p>Vojničko naoružanje;</p> <p>Žene vojnikinje/ratnice;</p> <p>Djeca vojnici/ratnici</p> <p>Ratni vojni zarobljenici i ratni zločini</p> <p>Smraj ratnika:</p> <p>Veterani i invalidi rata</p> <p>-RATOVI I REVOLUCIJE:</p> <p>-VOJSKOVOĐE</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Predavanje; -Grafičko-ilustrativne metode: prezentacija -Mejeutički i heuristički razgovori -Frontalni rad, individualni rad; , grupni rad, -pisanje natuknica, izrada bilježaka 	<ul style="list-style-type: none"> - Postavljanje pitanja i usmeni odgovori diskusija, kolokvij

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU						
Naziv kolegija	Srednjovjekovje u nastavi 21. stoljeća					
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Povijest</i> (dvopredmetni)					
Semestar	III.					
Akademска godina	2024./2025.					
Broj ECTS-a	3					
Nastavno opterećenje (P+S+V)	0+15+15					
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu					
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da					
Nositelj kolegija	izv. prof. dr. sc. Kosana Jovanović					
Kabinet	F-446					
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Utorak 8:15-9:00h i prema dogovoru e-mailom					
Telefon	051/265-728					
e-mail	kosana.jovanovic@uniri.hr , jovanovickosana@gmail.com					
Suradnik na kolegiju						
Kabinet						
Vrijeme za konzultacije						
Telefon						
e-mail						
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA						
SADRŽAJ KOLEGIJA						
Upoznati studente s tehnikama prenošenja gradiva iz srednjovjekovne povijesti kroz primjenu interaktivnih i interdisciplinarnih metoda poučavanja. Uz to, cilj kolegija jest pokazati kako se srednjovjekovna povijest i kultura reflektiraju u različitim područjima danas, prije svega kroz modernu knjiženost, kulturu i popularnu kulturu, te podučiti primjenu tih izvora sa svrhom ostvarenja kreativne nastave.						
Sadržaj kolegija obuhvaća sljedeće teme:						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Interaktivna lenta vremena i karte srednjega vijeka 2. Srednjovjekovna politička struktura kroz interaktivne mape 3. Učenje o svakodnevici u srednjem vijeku putem digitalnih ilustracija, kvizova i igara 4. Feudalizam u digitalnom prikazu 5. Srednjovjekovno ratovanje kroz digitalne simulacije 6. Poučavanje problematike plemstva izradom grbova 7. Srednjovjekovlje u modernoj književnosti 8. Film kao izvor za nastavu povijesti 						
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA						
Nakon odslušanog kolegija i uspješno izvršenih obveza predviđenih ovim programom, studenti će moći:						
<ul style="list-style-type: none"> - kreativno pristupiti pripremi nastave; - pronaći podatke o srednjem vijeku na osnovu različitih izvora; - analizirati i interpretirati povjesne podatke; - kritički utvrditi povjesne perspektive; - kreirati interaktivne prezentacije, ilustracije, mape, kvizove, igre i lente vremena srednjega vijeka. 						
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)						
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad			
X	X	X	X			
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo			
		X	X			
III. SUSTAV OCJENJIVANJA						
AKTIVNOST KOJA SE	UDIO U ECTS	MAX BROJ BODOVA				

OCJENUJE	BODOVIMA	
Pohađanje nastave	1	0
Aktivnost na nastavi	0,5	10
Seminari	0,5	10
Kontinuirana provjera znanja 1	0,25	25
Kontinuirana provjera znanja 2	0,25	25
ZAVRŠNI ISPIT	0,5	30
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnom ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1. Mills Kelly, T., Teaching history in the digital era (Ann Arbor, MI: University of Michigan Press, 2013.); e-izdanje:
<http://quod.lib.umich.edu/cgi/t/text/text-idx?cc=dh;c=dh;idno=12146032.0001.001;rgn=full%20text;view=toc;xc=1;g=dculture>
2. Nikolić Jakus Zrinka, Uvod u studij povijesti: historiografski praktikum (Zagreb: Leykam international, 2012.)
3. Stradling Robert, Multiperspektivnost u nastavi povijesti: priručnik za nastavnike (pr. Silvije Devald, Draženka Kešić) (Zagreb: Srednja Europa, 2005.)

IZBORNA LITERATURA

1. Bage Grant, Narrative Matters: Teaching History through Story (London: Falmer Press, 1999.)
2. Ćosić Slavica, „Ponavljanje povijesti metodom igre u 8. razredu osnovne škole,“ Metodika 17 (2008.): 359-363.
3. Husbands Chris, Kitson Alison, Pendry Anna, Understanding history teaching (Philadelphia: Open University Press, 2003.)
4. Issues in History Teaching, ur. James Arthur i Robert Phillips (London; New York: Routledge, 2000.)
5. Phillips Ian, Teaching History (Los Angeles: SAGE Publications, 2008.)
6. Playing with the Past, ur. Matthew W. Kapell i Andrew B. R. Elliott (New York: Bloomsbury, 2013.)
7. Trškan Danijela, „Terenski rad u nastavi povijesti – učenje metodom otkrivanja,“ Povijest u nastavi 5-10 (2007.): 207- 216.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su obavezni redovito pohađati nastavu. Dozvoljena su četiri izostanka.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Usmeno	
Pismeno: a) oglasna ploča b) web stranica Odsjeka za povijest c) e-poštom d) Merlin	
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
- usmene konzultacije - e-pošta - Merlin	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Pismeno.	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
Ispitni rokovi se određuju početkom akademske godine, a mogu se mijenjati (bolest ili službena priječenost) tjedan dana prije. O promjenama termina ispita moguće je saznati preko oglasne ploče Odsjeka za povijest te na web stranicama fakulteta. Odjava ispita se mora izvršiti bar 24 sata prije ispita u protivnom će se smatrati da je student rok iskoristio. Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima! Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata. Kontinuirana se provjera znanja provodi tijekom nastave. Studenti su dužni položiti dva međuispita (kolokvija) koji će biti uvjet, uz jedan održani i predani seminarски rad, za pristup završnom ispitu.	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski 4. i 25. 2. 2025. g. u 10h.	
Ljetni 26. 6. i 17. 7. 2025. g. u 10h	
Jesenski 2. i 18. 9. 2025. g. u 10h	
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
1.	Uvod; Interaktivni pristup pripremi nastave povijesti; Korištenje interneta za pripremu nastave iz srednjovjekovne povijesti; Baze podataka za pripremu nastave iz srednjovjekovne povijesti; Karte srednjeg vijeka
2.	Interaktivna lenta vremena; Srednjovjekovna politička struktura kroz interaktivne mape
3.	Feudalizam u digitalnom prikazu
4.	Vježba-kolokvij 1
5.	Učenje o svakodnevici u srednjem vijeku putem digitalnih ilustracija, kvizova i igara;
6.	Srednjovjekovno ratovanje kroz digitalne simulacije; Poučavanje problematike plemstva izradom grbova
7.	Srednjovjekovje u modernoj književnosti; Film kao izvor za nastavu povijesti
8.	Vježba-kolokvij 2
9.	Seminarska izlaganja
10.	Seminarska izlaganja
11.	Seminarska izlaganja
12.	Seminarska izlaganja
13.	Seminarska izlaganja
14.	Seminarska izlaganja

POPIS TEMA za seminare

Studentima će za seminarski rad na odabir biti ponuđene teme koje su usko vezane uz gore navedene smjernice kolegija. Studenti su dužni napisati i održati kratki seminarски rad (deset stranica teksta) na jednu od zadanih tema. Studenti su dužni pročitati jedan od ponuđenih tekstova te ga obraditi i predstaviti u skladu s uputama koje će se dati na prvom satu.

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Kreativno pristupiti pripremi nastave.	Interaktivna lenta vremena i karte srednjega vijeka Srednjovjekovna politička struktura kroz interaktivne mape Učenje o svakodnevici u srednjem vijeku putem digitalnih ilustracija, kvizova i igara	Individualni rad; rad u grupi; izrada i prezentacija projekata	Pismena provjera znanja (kolokvij, ispit); Zadaci izvedbe; Prezentacija.
Pronaći podatke o srednjem vijeku na osnovu različitih izvora.		Individualni rad; rad u grupi; izrada i prezentacija projekata	Pismena provjera znanja (kolokvij, ispit); Zadaci izvedbe; Prezentacija.
Analizirati i interpretirati povijesne podatke.	Feudalizam u digitalnom prikazu Srednjovjekovno ratovanje kroz digitalne simulacije	Individualni rad; rad u grupi; izrada i prezentacija projekata	Pismena provjera znanja (kolokvij, ispit); Zadaci izvedbe; Prezentacija.
Kritički utvrditi povijesne perspektive.	Poučavanje problematike plemstva izradom grbova Srednjovjekovje u modernoj književnosti Film kao izvor za nastavu povijesti	Individualni rad; rad u grupi; izrada i prezentacija projekata	Pismena provjera znanja (kolokvij, ispit); Zadaci izvedbe; Prezentacija.
Kreirati interaktivne prezentacije, ilustracije, mape, kvizove, igre i lente vremena srednjega vijeka.		Individualni rad; rad u grupi; izrada i prezentacija projekata	Pismena provjera znanja (kolokvij, ispit); Zadaci izvedbe; Prezentacija.